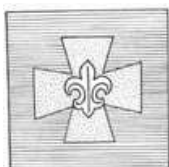

Stručne o histórii skautingu v Trnave

Jozef Ozábal - Ataše

História skautingu v Trnave siaha do obdobia Rakúsko-Uhorskej monarchie, kedy sa myšlienky zakladateľa svetového skautského hnutia B. P. Powela preniesli na územie dnešného Slovenska.

Samotné nesmelé začiatky siahajú pred rok 1914. Skautské hnutie tohto obdobia nemalo slovenský charakter, resp. národnú orientáciu. Podmienky vládnuce v Uhorsku tomu neboli naklonené. Vo vojnových rokoch 1914 – 1918 vznikali oddiely židovských skautov Hašomer Kadimah a katolíckych skautov Regnum Marianum.

Na území Trnavy vznikali židovské skautské oddiely a v roku 1914 podľa A. Maceka (náčelník a vodca SKS, neskôr HM, v roku 1945 emigroval) vznikol oddiel skautov REGNUM MARIANUM. Založil ho Josef Otto Matzenauer. Od roku 1915 vznikli oddiely skautov aj na území horného Uhorska, teda na súčasnom území Slovenka. V roku 1914 sa v Tatranskej Lomnici uskutočnil celouhorský zjazd skautov, ktorého sa zúčastnili aj oddiely zo Slovenska.

Skauting v pravom slova zmysle v Trnave, ale rovnako aj na území dnešného Slovenska, vznikol až po 1. svetovej vojne.

Pri zrode skautingu stála vtedajšia slovenská a česká inteligencia (učitelia, úradníci, kňazi a vojaci), ktorá šírila osvetu a tým vytvárala podmienky pre rozvoj spoločenského života Slovenska. Počas tohto procesu bola založená v roku 1921 Trnava Telovýchovná jednota Sokol, Jednota proletárskej telovýchovy a židovské skautské oddiely HAŠOMER a CHEVRA-KADIŠA a taktiež vznikali skautské oddiely na ideových princípoch Svojsíkových Junákov, Zväzu Junákov a Skautov Republiky Česko-Slovenskej (ZJS-RČS).

Pre pomoc vznikajúcim skautským oddielom a šírenie skautingu bola v roku 1920 vydaná praktická príručka poznatkov potrebných pre dennú prax každého skauta „SKAUT ČESKO-SLOVENSKÝ“. Autorom bol český skaut prof. Bořivoj Müller.

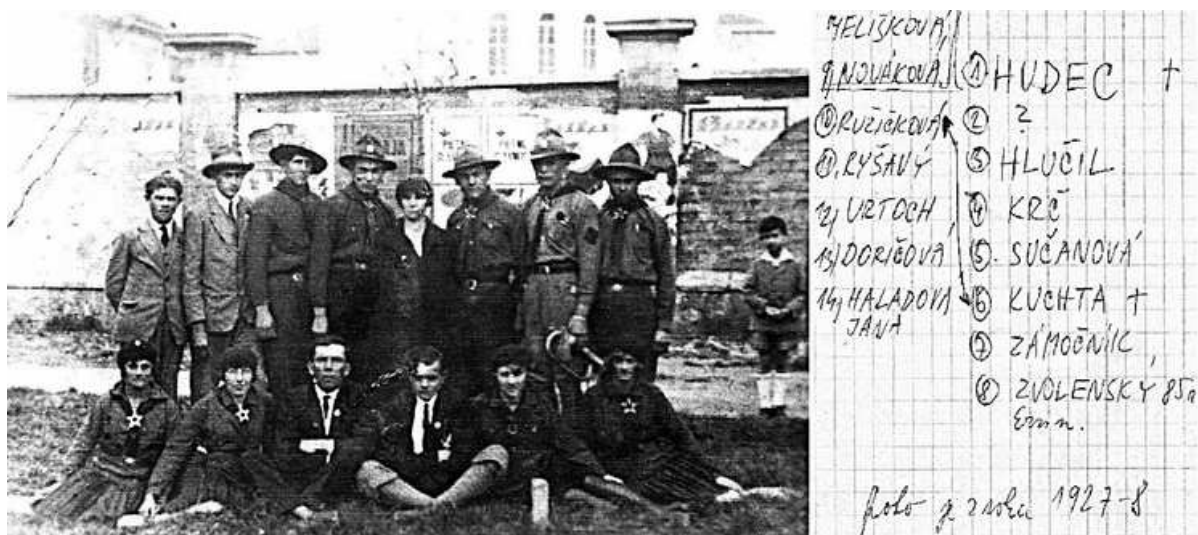
V roku 1922 1. oddiel trnavských skautov, ktorý viedol prof. Josef Jirasík a Josef Otto Matzenauer, pristúpil ku združeniu Svojsíkových skautov (ZJS-RČS). I napriek roztrieštenosti skautského hnutia v tomto čase všetci skauti pracovali na základe základných princípov skautingu.

Metodickú pomoc ako pri bežnej činnosti, ale hlavne pri výchove vodcov oddielov im poskytoval Zväz Junákov a Skautov Republiky Česko-Slovenskej v rámci kurzov na lesných školách. Župným spravodajcom Zväzu junákov skautov RČS na Slovensku, skautskej župy Bratislavskej sa v roku 1930 stal Josef Otto Matzenauer.

Postupom času začali vznikať iné rôzne sociálne orientované skautské oddiely, ale i neskautecké oddiely, ktoré prebrali do činnosti veľa prvkov a zásad skautingu. Tak na území Trnavy pôsobil Zväz robotníckych telocvičných jednôt (stredisko bolo umiestnené v mieste

vtedajšej strelnici a v súčasnej dobe v mieste KALOKAGATIE a časti dnešného Skautského domu – Strelecká ulica), ľavicovo orientovaní Skauti práce (po roku 1920) a Spartakoví skauti (po roku 1921 t.j. po založení KSČ), neskôr v roku 1924 po zlúčení oboch týchto komunistických organizácií, ktoré vo svojej práci akceptovali a uplatňovali skautské princípy Spartakovi skauti práce.

V roku 1921-1922 pôsobila v Trnave mestská skautská organizácia Zväzu Junákov a Skautov Republiky Česko-Slovenskej.

Trnavský skauti r. 1927-1928.

Fotografia z archívu HK Slovenského skautingu

Významnú úlohu v skautingu na Slovensku zohrala katolícka cirkev, jej vplyv a priestorová vybavenosť vlastnými klubovňami a inými podobnými priestormi. Preto niet divu, že skautská činnosť začala v prvopočiatkoch aj tu. Nie síce s vlastnou skautskou organizáciou, ale skautská činnosť bola vykonávaná pod hlavičkou združenia katolíckej mládeže.

Vznik a sformovanie katolíckeho skautingu na Slovensku začína v januári 1928, kedy trnavský rodák katolícky kňaz Jozef Lukačovič založil v Bratislave na Blumentálskej fare oddiel slovenských katolíckych skautov (SKS - neskôr ich tiež nazývali Skauti zlatého kríža a to podľa sľubového odznaku - štvorcová zelená nášivka a v nej zlatý kríž so striebornou skautskou ľaliou). Takmer súčasne vznikajú oddiely v Nitre (zakladateľ P. M. Boleček) a v iných mestách.

Miestna odbočka Slovenského katolíckeho skautingu v Trnave vznikla 5.2.1929 Bola ďalšou skautskou organizáciou pôsobiace na území mesta Trnavy. Podľa výnosu Ministerstva vnútra č. 33491/1629 zo dňa 12.8.1929 účelom SKS bolo organizovanie, propagácia skautskej činnosti a prehlbovanie náboženskej a mravnej výchovy v duchu katolíckom, povznášanie telesných, duševných a mravných síl slovenskej katolíckej mládeže. Prostriedky ktorými tento cieľ dosahuje majú byť: organizovanie mládeže, podporovanie odbornej literatúry, odpredávanie kníh, časopisov, poriadanie zájazdov, závodov, zábav atď., poriadanie prednášok, vzdelávacích kurzov, účasť na katolíckych a dobročinných podnikoch atď. Krátku dobu bol SKS nezávislou organizáciou. V polovičke roku 1929 ZJS-RČS uzavrelo s ústredím SKS zmluvu, ktorou sa SKS stal členom zväzu a zároveň aj zložkou medzinárodného skautského hnutia.

SKS v Trnave v tomto čase viedli:

Predsedom ústredia SKS Dr. Rudolf Galbavý

Podpredseda: F. Tagányi, kanoník

Pokladník: Mikuláš Štefánik

Hospodár: Anton Guzman

Členovia výboru: Gejza Bruckmayer a Mikuláš Laitnerr

Náčelníkom SKS v Trnave sa stal prof. Jozef Hlavatý, veliteľom a diecéznym spravodajcom profesor trnavského gymnázia Dr. Michal Ryšavý.

Zaujímavým a zároveň z pohľadu histórie vzácnym dokumentom, je nepodpísaný list resp. hlásenie o stave skautského hnutia v Trnave (odbočky SKS ako aj jej oddielov v Trnave). Napísal ho najpravdepodobnejšie prof. Ryšavý (v dobe jeho napísania, bol spravodajcom SKS v Trnave). Je z obdobia zahájenia školského roku 1932/1933. Usudzujúc podľa textu, bol písaný na ústredie SKS a bol pravdepodobne len prílohou správy. Preto nie je podpísaný. V ňom sa možno dočítať nielen o pohybe v samotnej SKS ako celku, ale aj o stabilizácii resp. rozvoji katolíckeho skautingu v Trnave, stave jeho aktuálneho členstva, jeho personálnom zastúpení, aktivitách v danom roku ale aj prehľad nákladov odbočky SKS v Trnave. V neposlednom rade sa tu dozvedáme o aktivitách samotného prof. Ryšavého na poli organizačnom z pohľadu celoslovenského.

Tento dokument ale i viaceré iné, z hľadiska histórie skautingu vzácné dokumenty, sa zachovali vďaka zberateľskej činnosti priateľa skautingu Trnavčana Ota Šimeka. Po úmrtí Ota Šimeka jeho manželka, skautka Ing. Marta Šimeková – Maňka, zozbierané skautské dokumenty darovala HK Slovenského Skautingu a Skautskému múzeu v Ružomberku.

Prečítaním nižšie uvádzaného doslovného prepisu dokumentu (zo zdrojov HK Slovenského skautingu) sa dostaťme do rokov dávno minulých, kedy prof. Michal Ryšavý písal dokument, kreslil grafy a kresby svojich návrhov pre Ústredie SKS.

Po doslovnom prepise tohto dokumentu je do práce o Histórii skautingu v Trnave zaradený prepis listu skautského vodcu Pavla Beňovského. Je uvádzaný tiež v liste prof. Ryšavého. Táto osobná výpoveď trnavského skauta je spätným pohľadom na roky 1931 – 1933 po viac ako 50-tich rokoch. Je z roku 1984. Doslovný prepis dokumentu od prof. Michala Ryšavého (prvá strana je originál dokumentu z archívu HK Slovenského skautingu):

Žilinský brat. okr. spravodajca Štefan Šeliga sa bol ešte v septembri 1932 zmieniť, že uvažuje na potrebné napísať riadnu Organizáciu hnutia SKS. Tento krok som komentoval veľkou radosťou, lebo všetci živo cítime nedostatok takéhoto diela pre SKS. Ešte väčšia však musela byť radosť keď sa vyslovil, že sám sa pustí do tejto práce. Keďže poznáme všetci brata Šeligu ako muža, ktorý drží slovo, ako to už viackrát prehovoril pokladal som na mútné upovedomiť ho na niektoré maličkosti. Hoci sa zdajú byť formalitami, myslím, že musíme ísť na všetko s nemeckou dôslednosťou, ktorej nám práve doteraz hodne chýbalo.

V obsčrnom liste som ho prosil, aby mal na zreteli pri postavovaní Organizácie na nasledujúce požiadavky
 1. ako katolícki skauti máme vo zvyku udelovať dru-

činnosti meno podľa niektorých vynikajúcich a priliehavých svät-
cov. (v Trnave technická družina Sv. Jozefa, druž. Sv. Jána Zla-
toústeho.) Je to tým samozrejmejšie, že predobrom skauta, ba
patríkom skautingu vôbec je Sv. Juraj – rytier. V tomto prípade
však narazili sme na ťažkosti v otazke družinových farieb,
keďže organizácie „Sväz“ nič podobného medzi ustanoveniami
nemajú. Já som bol kedysi písal svojmu niekdajšiemu pred-
stavenému v Trenčine Brančekmu, spisovateľovi, čo by na to
povedal. Písal som totiž na spásiteľnú myšlienku. Či by sa
tieto farby nedali zostaviť podľa farieb niekdajších cechov,
ktoré mali tých istých svätcov za patrónov. Historik Bra-
neček mi na to poslal knihu „Zo starého Trenčína“ kde som
o tom mnohé veci dočítal. Podľa toho som presne ustanov-
il tieto predpisy:

1.	Družina Sv. Juraja – patróna skautov	:	tmavomodro – čierna
-/-	-/- Martina	:	červená – biela-žltá
-/-	-/- Jozefa	:	zelená – barnavá
-/-	-/- Michala	:	belasá – žltá
-/-	-/- Františka z Assisi	:	barnavá
-/-	-/- Jána Zlatoústeho	:	

Aby nebolo nedorozumenie medzi Kamzíkami a druž. Sv. Jozefa, ktoré majú tie isté farby je
u „Kamzíkov“ poradie farieb opačné.

Pre skautky tak podobne:

Družina P. Marie	:	biela – jasnomodrá
-/- Kataríny Atex.	:	žltá – modra
-/- Sv. Doroty	:	zelená – Biela
-/- Sv. Alžbety	:	ružová – biela

Farby ostatných svätcov budú stanovené.

2. uzákoniť v Organizácii službu konajúceho skauta – zdravotnú. Môže sa totiž stať, že na sjazde
je rýchlo treba pomoci a vtedy ťažko by bolo nájsť službu konajúceho podľa odborovky. Preto
nech je uzákonené, že službu konajúci má mať na ľavom ramene 10 cm hrubý biely pás
s červeným krížom. Na torbe s lekárníčkou nech je tiež červený kríž.

3. uzákonit' technický odznak. V slov. skautingu ujali sa takzv. techn. družiny, rešp. Techn. oddiely. Tieto nosia na ľavom ramene znak o priemere 3 cm. Modrej farby, s bielou obrubou. Vnútri do prava biele kladivo a do ľava kliešte.

4. Zaviesť jednotný odznak oldskautov hnutia S.K.S. Veľkosť zostáva tá istá ako je v Organizácii „Sväzu“, len výplň jednotná. Prosil som br. Šeligu, aby od odznak bol ten istý ako mali zvolenský oldskauti.

Sú to síce maličkosti a podrobnosti, ale aj v nich sa zračí skautská dôslednosť a starosť o naše hnutie. Dúfam, že br. Šeliga neobíde bez slova moje riadky. Rozhodnutie ovšem záleží na ňom.

Stav členstva

Hlavným cieľom mojej návštevy u brata veliteľa dňa 30. dec. 1932 bolo, aby som po dokonalých informáciách mal možnosť zostaviť dokonalý soznam skautov odbočky a prehľadnú tabuľku na konci roka 1932. Chcem prejsť do nového roku s presným vedomím o stave našich skautov a v každom ohľade za posledné 4. mesiace.

Minulý školský rok 1931-32 bol vlastne znovuzaložením odbočky. Je to vidieť z toho, že počiatkom tohto obdobia sa začalo pracovať s 12-mi a vytiahli sme to na 72. To znamená, že počet sa sošestnásobil. Každý počiatok je taký, keď nie je tradícií. Skautov bolo mnoho, ale panovala vo všeobecnosti dezorganizovanosť. Všetky pokusy zakoreniť v skautoch zmysel pre trochu disciplíny – stroskotaly. Pochopiteľné prečo. Dvaja činovníci nezvládzu 72 skautov, i keď odrátame 16 skautov bohoslovcov v seminári.

Nový školský rok nám nenavrátil bývalých 72 skautov, ale len 64. Keď odpočítame 16. seminaristov bohoslovcov a družinu Sv. Jána Zlatoustého do toho nezaraďujúc, začali sme pracovať so 48- mi skautami. Pre nás tento počet má len výhodu, lebo jednak je možné zadelenie práce a jednak možno lepšie organizovať a riadiť – slovom mať prehľad. Jeden rok tradície, hoci jeden krátky rok, prece znamená mnoho. Bolo to viditeľné hneď na začiatku nového obdobia. Družinu „Orlov“ (vlčatá) sme rozpustili (preto pokles počtu členov) v nádeji, že vlčatá zorganizuje a povedie pán učiteľ Bulla. Dodnes sme sa však sklamali. Hoci vlčatá boli mnohé registrované, prece ich nekomentujeme ako rozpustenú družinu.

Zadelenie odbočky do konca roku 1932.

Technická družina Sv. Jozefa	:	radca - Čuntala zapisovateľ - V. Jančovič
Družina „Kamzíkov“	:	radca – G. Beňovský podradca – V. Tingerhút
Družina „Rackov“	:	radca- j. Raž podradca – Bernhard
Družina „Jeleňov“	:	radca – A. Jančovič podradca - F. Forró
Od 1-ho októbra utvorená:		
Družina „Sv. Jána Zlatoustého“	:	radca – J. Ambruš podradca – A. Mišovič K. Šmida

Vodca (doteraz len jeden) P. Beňovský (skúšku složil 8.IV.32)

Veliteľ – prof. M. Ryšavý spolu duchovný správca, diecézny spravodajca.

Z podaného zadelenie vidno, že organizačne je odbočka upevnená.

Každá družina rešp. radca má: (dostal)

1. Prezenčný zošit, kam sa zavádzajú všetky potrebné dáta o skautoch družiny, zápis dochádzky a platenia členského. Hoci naše Ústredie rozhodlo platiť mesačne 2.- Kčs, z čoho jedna koruna má ísť na ÚSKS a jedna má zostať odbočke, miestna odbočka SKS sa na tento rok zriekla svojho podielu a požadovania zápisného (5.- Kčs). Každý skaut teda odvádza mesačne u nás 1.- Kčs členské, časopis „Skaut“ chodí každému zdarma!
2. Denník – kam zapisovateľ napíše účasť na schôdzach, priebeh schôdz u podnikov družiny.
3. Mesačne dostáva radca – blankety o mesačnom hlásení, aby sme mali presnú evidenciu členov. Vyplnenú blanketu radca odovzdá na oddielovej rade (činníci a radcovia) a spolu peniaze za posledný mesiac. Oddielová rada má zasadať začiatkom každého mesiaca.

Vnútorne sme sa teda trochu upevnili, ale slabí sme najmä vo financiách a v činnosti. Na druhej strane však, keď sa ide veľmi na vonok, zabudne sa na výchovu čo je podstatou skautingu. Od samého počiatku bol pozorovateľný mierny príliv, ktorý zvýšilo sriadenie druž. Sv. Jána Zlatoústeho v seminári. I u bohoslovcov badať akýsi záujem, ale práca nebola doteraz žiadna. Neni sú ešte vhodne organizovaní.

Vylúčený boli: Novotný Gabriel, z tech. druž. v októbri.

Vypadli: Nita pre nemoc.

Oddielové rady do konca roku 1932 boli tri. Na nich sa okrem spomenutého prezerajú aj prezenčné zošity a denníky.

Kmeňová kniha Podľa nariadenia obežníku Ústredia musí mať odbočka kmeňovú knihu. Koncom roku 1932 si ju zriadilo i SKS v Trnave, kde pre každého skauta bude stránka rezervovaná.

Soznam skautov podľa posledného mesačného hlásenia za november 1932.

57. Prof. M. Ryšavý – veliteľ, diec. spravodaj

58. P. Beňovský – vodca

1. oddiel

Druž. Sv. Jozefa – technická

1 Čunatala Metod, - radca, asis.

2 Filo Ján

3 Jančovič Anton

4 Jančovič Viktor

5 Meliška Štefan

6 Rozkydal Frant.

7 Šátek Ján

8 Smoha Jozef

9 Žižčák Ján

10 Demovič Štefan

11 Novák Karol

Družina „Jeleňov“

12 Forró Frant. - podradca

13 Hedrich Jozef -

14 Gajarský Ján

15 Rozkydal Jozef

16 Norulák Frant.

17 Šotník Jozef

18 Nemčák Leo

19 Berčák Tibor

20 Gajarský Frant.

21 Stolárik Kornel

22 Kováč Michal

23 Novosad Ján

24 Kaluža Ján

II. odieľ

Družina „Kamzíkov“

25 Beňovský Gabriel – radca
 26 Fingerhut Vincenc – p.radca
 27 Babiar Ladislav
 28 Qaudnik Kornel
 29 Osvald Frant.
 30 Paško Jozef
 31 Petrovič Ján
 32 Šedivý Ladislav
 33 Valášek Michal
 34. Valášek Vladimír

Družina „Rackov“

35 Raž Jozef – radca
 36 Bernahard – podradca
 37 Rylka
 38 Nikolini
 39 Šedivý ml.
 40 Qaudnik Harry
 41 Paško ml.
 42 Ruderer
 43 Ruderer ml.
 44 Machaníček

Družina „Sv. Jána Zlatoústeho“

45 Ambruš Jozef – radca
 46 Bernát Cyprián -
 47 Čík Michal
 48 Ďurka Ján
 49 Mišovič Augustín – p. radca
 50 Kostolány Frant.

51 Reiter Jozef
 52 Sločík Alojz
 53 Stach Alfred
 54 Šmida Karol
 55 Takáč Ján
 56 Valko Ján

III. oddiel. – O ňom nemožno podať správu. Zostáva ako minulého roku. Nedostali sme mesačné hlásenia.

$$58 + 16 = 74$$

Koncom roku 1932 bolo starých členov skautov 55 = 73 1/3%
 nových -//- -//- 20 = 26 2/3%

Do konca roku 1932 od sept. bolo odbavených 67 schôdz.

Druž Sv. Jozefa	=	18	=	23,8%
-//- Kamzíkov	=	13	=	19,3%
-//- Rackov	=	14	=	11,9%
-//- Jána Zlat.	=	8	=	22,5%
-//- Jeleňov	=	14	=	22,5%
Spolu	=	67	=	100%

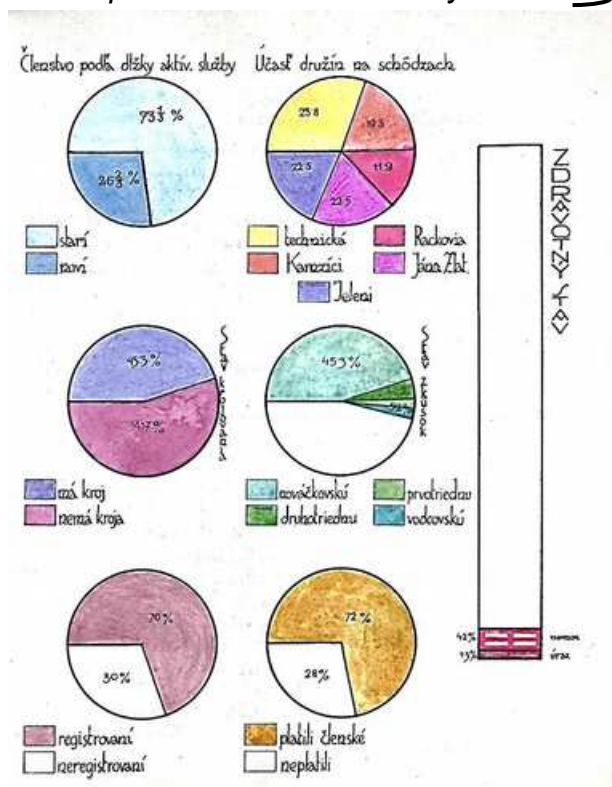
Kroj má 32 skautov = 45,3%
 nemá 41 -//- = 54,7%

Nováčkovskú skúšku má : 34 skautov = 45,3%
 nemá : 41 -//- = 54,7%
druhotriednu : 3 = 4,2%
prvotriednu : 2 = 2,6%
vodcovskú : 2 = 2,6%

Registorvaní boli	52 skauti	(1932)	=	70%
neboli	23 -/-		=	30%

ČLENSKÉ platilo	54 skautov	=	72%
21 neplatilo		=	28%

Zdravotný stav	: Nikolini – zlomenie ruky	- 1 mesiac	-	1,1/3%
	Šmida – horúčka	- 1 týždeň	}	4,2%
	Ruderer - -/-	- 4 dni		
	Čuntala - prechladnutie	- 2 týždne		

Účast' na podnikoch

V tomto ohľadu není možné previesť presnú štatistiku ako sme to robili vlani, keď sme vyčítali (vlastne len vypočítali) koľko % sa účastnilo na jednom, na dvoch atď. podnikoch. Bolo by treba zistiť nielen to koľko ich bolo prítomných ale i kto. Nemožno totiž vedieť či sa v počte nachádza niekto, ktorý sa už nášeho nejakého podniku zúčastnil alebo nie. Podávam preto len prehľad doterajších podnikov a i v počte i v percentách. (v poslednom hľadiac na obecný počet členstva v dobe podniku)

Oslava menín br. Veliteľa :	48	=	75%	+ 64	=	100%
Účast' pri sbieraní pre nezamestnaných:	12	=	16,2%			
-/- pri návšteve odbočky br. okr. zpr. Šeligom:	38	=	50,6%			
-/- na I.pol medzidružinových závodov :	18	=	25,3%			

Vedenie odbočky po stránke finančnej.

Podarilo sa mi sohnáť dáta k tomu, aby som mal možnosť zostaviť aspoň čiastočný, hoci snád' jednostranný prehľad o finančnej stránke vedenia odbočky slov. kat. skautov v Trnave. Je známou vecou – a pociťujú to najmä spolky, že bez groša sa nemožno ani hnúť. V dnešných časoch vyhnaného spolkárenia o peniazoch, zaobstaraných samým spolkom, je takmer nemožné hovoriť. Tým samo sebou prvý prameň príjmov – totiž príspevky členov – celkom odpadá. Je totiž všeobecným zjavom u nás – nechť prispievať na spoločné potreby spolku. Ešte i vtedy keď ide o vec, o podnik, do ktorého skauti investujú, aby obdržali aspoň nejakú protihodnotu (výlet spojený s divadlom na vidieku) sa ťažko, ba mierne ťažko rozhodujú venovať. Skauti trnavskej odbočky, sledujúc vývoj od samého počiatku, sú z 80% z chudobných rodín. Niekde siaha chudoba pod priemer následkom nezamestnanosti. Len malé procento je tých, ktorí majú možnosť bez akýchkoľvek ťažkostí odovzdať predpísané členské (hoci presnosť u týchto nie je vždy najväčšia). Ostatní si musia buďto priamo na to pýtať alebo ťažko vyhľadať. Často sa však stáva, že mnohí skauti peniaze, ktoré dostali doma alebo zarobili, miesto aby nimi zadostučinili svojej minimálnej povinnosti a obrátili ich na šľachetný cieľ, použijú k celkom iným veciam. Takýto nemajú právo na skautské meno!

Naproti tomu, hľadiac na tieto okolnosti, urobili sme v odbočke ďalekosiahle opatrenia, tak ako k tomu smerujú aj rozhodnutia kraj. veliteľstva. Oproti iným spolkom (i skautským) platia u nás tieto výhody ovšem dočasne:

1. Zápisné (inde najmenej 5Kčs) odpadá.
Ide o to aby nováček, nezľaknul sa hneď platenia, a neodstúpoval, bez toho, že by sa nepresvedčil.
2. Podľa posledného valného zhromaždenia v Beluši 1932 má sa platiť mesačne 2 Kč! 1Kčs ide na Ústredie, jedna má zostať odbočke. I tohto malého príjmu sme sa zriekli a platí sa len 1Kč mesačne! Pre každého skauta je to 10Kč ročne.
3. Každý člen dostáva „Skauta“ (časopis) zadarmo! Tým je vhodné rozriešená otázka, aby každý skaut bol v stálom styku so svojim hnutím.

Takéto výhody nedáva za také minimálne príspevky žiadna organizácia na Slovensku. Prirodzený následok toho však je a musí byť, že odbočka zo svojich skautov nemá nič, ak sú jej len za niečo neni dlžní. Tým je odbavený jeden prameň príjmov – neni možné ho brať do ohľadu.

Druhým zdrojom, ovšem pochybným – sú sbierky a dary. Ešte jedno dobré, že i keď, tí ktorí majú málo, ale zo slušnosti nás neopustili a dúfajme, že neopustia s prázdnyimi rukami.

Posledným, pravda najriskantnejším spôsobom, je nejaký podnik skautský, ktorý by sa mal rentovať. Lenže každý podnik musí pracovať s nejakým kapitálom.

Prvým a podstatným kapitálom je dobrá vôľa, chuť a vytrvalosť skautov. I z malých vecí sa dajú veľké spraviť, ale treba svornosti, jednomyselnosti a hlavne vytrvalosti. Či sa tieto hodnoty medzi skautami nachádzajú je už iná otázka. Riadi sa to podľa okolností. My, Slováci, sotva kedy sa vieme schopiť, aby sme dokázali a ukázali čo vieme. Dokazujeme a ukazujeme vždy to čo nevieme. Rýchle vzplanutia – tým rýchlejšie zhasnutie! I keď by sa niekto pustil do práce, buďto sa dá znechutiť, alebo mu druhí zo závidia kazia úspech. Mnohí sa vyhovávajú na iných, ctiac svaliť na nich tiež niečo. Vraj keď druhí nerobia oni tiež nemusia. To je najobyčajnejšia výhovorka – veľmi nešikovná a zlá.

Druhou podmienkou je účasť obecnstva. Ono sa dnes stáva k podnikom spolkov úplne apaticky. Príčinu treba hľadať na rôznych miestach. Jednak je to ohromné množstvo spolkov, jednak množstvo podnikov. Povážme len, že v Trnave je 80 spolkov. Keď z nich by každý ročite podujal len 4 podniky to znamená ročite 320. Keď z týchto by sa priemerný občan chcel zúčastniť len ¼ povedzme 1/10 znamená to 32 podnikov. Berme priemerne 10 korunový náklad, čiže 320 Kč ročne pre jednu osobu. Druhou vadou je, že dospelo sa k tomu názoru – že spolok zahrá divadlo, aby dostal peniaze a tým je činnosť vyčerpaná. Ovšem i spolky sú si samy na vine, lebo

podniky nezodpovedajú úrovni. Dnes proste príde jednatel' do domu nanútiť svoj lístok, nastarajúc sa o to či príjdeš lebo nie. Keď neprijde nikto aspoň nieto kritiky. Vyvinulo sa moderné žobranie v jemnom rúchu.

Skauti nemôžu veľmi počítať na tento zdroj, ak by to len bola nová neznáma vec alebo nadpriemerný výkon. Ovšem nemožno žiadať od skautov nič nadpriemerného. Konečne není to pravý cieľ skautingu. Nás zvú ponajprv zasnežené pláne a slnné stráne – rozhodne nie nezdravý vzduch nabitej miestnosti a pach padajúci z kulís!

Jestli dnes činíme podnik máme oproti iným ešte aspoň tú výhodu, že zo záujmu prídu rodičia, aby videli svoje deti. Na vopred vymedzené ceny ťažko myslieť. Najlepšie ešte pozvať. Ak prídeš daj toľko koľko mieniš. Divadelníctvo stojí špeciálne na Slovensku na nízkej úrovni. Priemerný i podpriemerný občan si zajde do kina. Pochopiteľne: tam nečaká, nevidí nechutné, nepodarené pohyby, má cenu akú chce, vidí dej, krajiny a pri tom hudbu, ktorú mu divadlo nedá. Nezostáva teda, než zohrať buďto akadémiu, nejaké malé kúsky, hoci – čo by som skôr schvaľoval – originálne skautské.

Ako vidieť príjmov nieto a nemôže byť toľko – koľko všetkých potrieb sa vyskytne. Preto, ak by odbočka mala byť vypravená(poznámka autora: text v archíve chýba.)

Nepočítam do toho výdavky na tábor, lebo tento som mal vždy za samostatný podnik.

Prvá štatistika znázorňuje výšku výdavkov podľa rokov, druhá percentá, ktoré zaujímaly v celku jednotlivé výdavky podľa svojho určenia. Výdavky – poznamenávam – išly úradnou cestou odbočky.

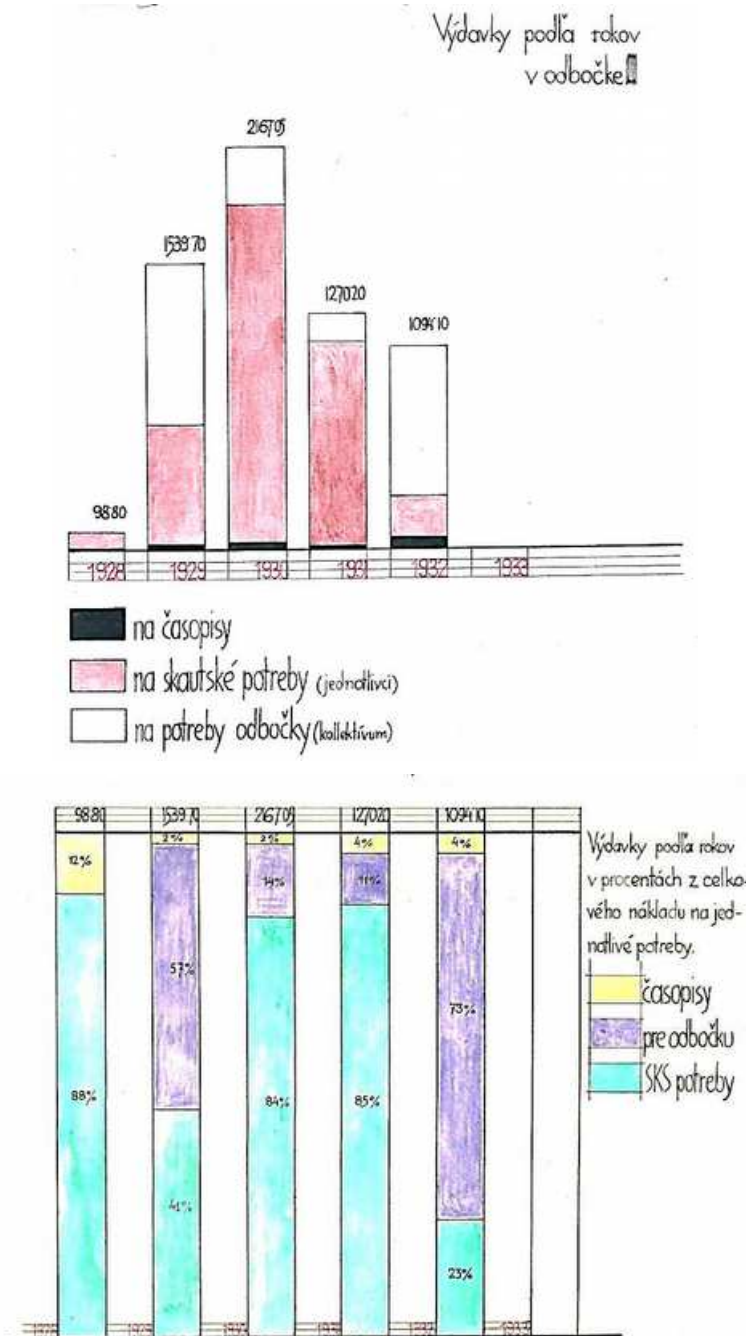
Prvý rok neznamenal mnoho, lebo bol len prípravou. Odbočka ešte de iure neexistovala, preto nemohlo byť na ňu nič venované. Pod potrebami odbočky treba rozumieť veci slúžiace všetkým (ako stany, náradie, prístroje atď.) alebo na dobro odbočky i keď sú dané jednotlivcovi (cesta zaplatená na výlet). Skautskými potrebami rozumiem výzbroj jednotlivca zaobstaranu úradnou cestou.

Druhý rok – rok založenia – znamená ohromný vzrast. Odbočka sa tvorí – ešte viac ako ide na ňu.

Tretí rok je vrcholom medzi všetkými. Je v znamení vypiatých nárokov jednotlivca – málo k obecnému dobru. Podobne tretí rok, hoci výdavky pre všeobecné znateľnú už krízu poklesly takmer na polovicu. Súvisí to i s menším počtom členstva.

Hoci sme prevzali vedenie už v roku 1931, obrat nastal až roku 1932, lebo koniec roku 1931 bol v znamení sohnatia aspoň nejakej finančnej základne. Rok 1932 stojí v znamení starosti čisto o odbočku, takmer z ¾.

Tento zjav núti ma k úvahe. Je faktom, že celý rok 1932 sme mali čisto starosť o povznesenie celku. Starosť o jednotlivcov sa zvyšuje síce v hodnotách nehnotných, ale snižuje v materiáliách. Dobré vedenie si bezesporu žiada starosť o kolektívum. Jednotlivec musí byť len privedený k tomu, aby sa sám postaral ako najlepšie sa zaopatriť a previesť predpis alebo nariadenie. Vedúci má síce pomôcť skautovi a poradiť mu ako sa vystrojiť ale nemá možnosť a iste i chýbí ak sa príliš stará o jeho súkr. záujem. Ten nech si skaut vybaví sám. Vedúci má povinnosť zistiť či skaut vyhovel predpisu. Prípadne vady má odstrániť alebo ich nariadi odstrániť. Skaut nech robí na svoju zodpovednosť – lebo to je cieľom skautskej výchovy

Odznak SKS vo farbách

Nič tak výjavné neznázorňuje zmysel skautského hnutia ako náš znak. Bol volený veľmi vhodne. Odznak slov. kat. skautov má najjemnejšiu zpomedzi mysliteľných kombinácií a návrhov. Čo je hlavné však: je skautský, slovenský a katolícky. Všetko je v ňom vyjadrené.

Stane sa však niekedy, že ho potrebujeme vyjadriť i vo farbách. Pre tento prípad by som mal tu zhmotnený návrh. Farby ako vidno sú nacionálne ako sa to svedčí. Rámec štítu môže byť zlatý alebo žltý. Namitol by hádam niekto, že sa nedržím presne címera a nenechávam pole okolo kríža červené a ľaliu radšej modrú. Túto zámenu odôvodňujem týmto: 1. Červená ľaliya je omnoho výraznejšia. (Okrem toho skôr sú možné červené ľalije než modré.) 2. Keby bolo červené pole pod

krížom a bez vrchov, znamenalo by to veľmi priblíženie sa maďarskému štátnemu címeru. Konečne i dvojité kríž bez vrchov v červenom poli má v Maďarsku svoj význam.

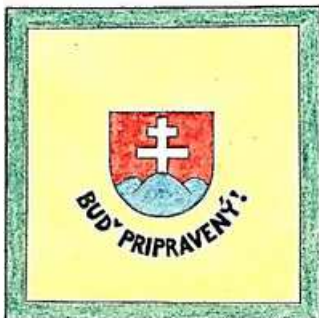

Odbočková zástava

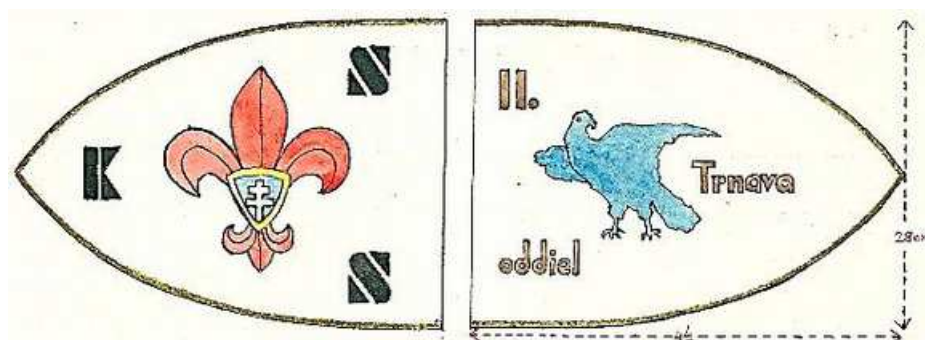
Neni ona doteraz, tak akú ju je vidieť tuto, pravidlom. Preto aj pripojené ilustrácie sú len návrhom, akoby som si predstavoval modernú, jednoduchú a výraznú nášmu citu odpovedajúcu odbočkovú zástavu.

Pre skauting je veľká zástava nepraktickou. I túto nutno si predstaviť v rozmeroch 1 x 1 m. Používa sa síce len pri slávnostných príležitostiach, ale aj vtedy nemá byť ťažkým kusom, na ktorom sa skvejú švabachové písmená prvej tlačiarne v Európe. Môžu byť pravda i tieto písmená no zo zlata alebo čímjednoduchšie, aby zástava bola vkusnou reklamou odbočky a nie muzeálnym predmetom. Odznak a címer môžu byť aplikované čo je o mnoho vhodnejšie ale i vyšívané. Na aplikáciu je vhodné súkno. Sama zástava je dobre ak je z ľahkej ale pevnej látky, totiž tvrdej. Dosiaľ by sa osvedčovali najviac damašek a rips.

Myslím, že návrh tento zahrňuje všetko. Zástava je skautská, slovenská i katolícka znakmi i farbami.

Družinová zástava

Najrytierskejší výzorom medzi týmito mnohými predmetmi, ktoré sú skautovi milé je družinová zástava. Pripojená k tyči ozdobuje ju ako kedysi zdobené boli oštepky španielskych rytierov farebnými pásikmi látky.

Družinová zástava je spoločným odznakom. Tak ako za rímskych časov ruka bola odznakom manipulu, tak pre družinu družinová zástava.

Pripojený menej podarený, alebo nepodarený nákras chce byť návrhom (u nás prevádznym) ako sparviť vkusnú, lacnú všetko vyjadrujúcu družinovú zástavu.

1. Rozmery zostávajú ako v príručke sú vyznačené.
2. Zástava je obojsstranná a robí sa tak, že najprv sa vyhotoví obraz na jednej, potom na druhej strane. Keď sú hotové sa sošijú látky tak, aby líce obrazcov bolo k sebe obrátené. Takto vzniklé vrečko sa potom vyvráti.
3.
 - a) Jedna strana (pravá) má k sebe siluetu zvierat'a, podľa ktorého je družina nazvaná. Vedľa nej písmeny (na ľavo). Najprv číslo potom slovo „oddiel“, v cípu meno mesta, sídla odbočky).
 - b) Farby. Keď je podklad biely, zviera vždy v jasnejšej farbe z družinových príslušných pásikov, písmeny v tmavšej. Na okraj je veľmi vhodná zlatá šnôra alebo pásik. Po prípade môže byť zviera v

4. prirodených farbách vyšíte (vymalované). Vtedy písmeny čierne. Na jednej strane okraj v jednej družinovej farbe, na druhej v druhej družinovej farbe. Druhá strana niesie odznak SKS vo farbách a výrazné čierne písmeny SKS podľa daného poriadku: pri tyči S hore a S dolu, K v cípu. Ako bolo spomenuté pod 3b. môže byť na tejto strane pásik v jenej družinovej farbe ak sa podobne žiada na druhú.
5. Látka býva rôzna. Je dobré i hrubšie plátno. Dobré sa osvedčuje hustý rips biely. Surový hodváb len vtedy, keď by bolo na látku treba niečo malovať.
6. Výroba obrazov. Vyšivaním sa dá mnoho pekného spraviť, ale dá aj prácu. Dá sa i aplikovaním zo súkna. Veľmi dobrá je metóda vyšívania šijacím storjo. Často treba malovať (i olejom). Hlavne v prípade ako patrónom družiny je nejaký svätec.
7. Palica - najvhodnejšia skautská polica (len priviazať, aby sa mohla složiť) Farba biela síce sa špiní, ale inú kombináciu nedoporučujeme lebo v bielom je navýraznejšia.

Použitie druž. zástavy je viac reprezentatívne ako praktické. Berie sa pri procesiách a pochodoch. V pochode sa nosí na pravom pleci, v pozore sa drží pri ľavom boku! Postaví sa v tábore pred stan alebo sa naň upevní. Často býva, že veliteľ tábora zapichne druž. zástavu, alebo si ju má právo družina zapichnúť, i členovia družiny, ktorých stan bol pri prehliadke v najvzornejšom poriadku.

Meno družiny vypisovať na zástavu není zapotreby.

Oddielová zástava

Myslím, že najmenej významu má robiť oddielovú zástavu. Vzdor tomu však sa stáva, že usilovný a organizačne veľmi vyspelý oddiel si takúto chce spraviť. Preto som podal návrh na oddielovú zástavu. Veľmi je pekné, keď je oddiel nazvaný podľa niektorého vynikajúceho básnika alebo národného muža.

Oddielová zástava by podľa zadania a skutočnosti nedosahovala takého významu len preto, že žiadna odbočka prakticky nemá toľko oddielov, aby sa tieto od seba musely i navonok rozlišovať. Okrem toho sú tieto oddiely veľmi malé. U nás (v Trnave) má napr. II. oddiel disiahnúť počtu 3 družín, kým priemerne bývajú štyri.

Vzorom pri návrhu mi bola zástava, ktorú mali naši skauti, keď bol usporiadaný plťový výlet dolu Váhom. Keďže za najslušnejšie sa ukázávaly farby modrá a čierna pracoval som s tými, predpokladajúc ovšem, že keď sa jedna zvolí, potom je už zástava celá (oba boky) spravená v jednej farbe.

Čo sa rozmerov týka, nemajú byť veľké. Dĺžka by bola najvhodnejšia 90cm. Strany sú v pomere 2:3 (teda šírka 60cm).

Plamienky a znaky môžu byť prípadne aplikované.

Označenie skautov - klerikov

Z príležitosti jednej skautskej prednášky pre klerikov gymnazistov v seminári, došla reč i na postavení klerika skauta. Vieme všetci aké názorové boje sa sviedli o to či môže klerik nosiť kroj alebo nie. Dnes sme sa ushodli na tom stanovisku, že klerik tak ako aj iní majú právo nosiť skautský kroj jak obyčajný tak i činovnícky. Strana, ktorá bola proti tomu namietala, že klerik srovnaný vo všetkom s laikom ľahko pozabudne na svoj stav a tak vraj pod ochranu skautského kroja dovolí si ľahšie dopustiť sa skutkov nedôstojných jedného klerika. Aby sa však mohol nosiť i skautský kroj a aby aj druhej strane bolo vyhovené navrhnuté bolo pripojené opatrenie. Na oplecníkoch nech nosia klerici dva bielo – žlté pásy, každá farba 1 cm hrubá.

Klerici takto označení by nielen požívali tú výhodu, že by sa o nich vedelo kto sú, ale spolu by sa aj zdržovali vecí, pre ktoré by im mohli vytykať chovanie nedôstojné klerika.

V ďalšom texte sa prof. Ryšavý v tomto bode odvoláva na Irský katolícky skauting , ktorý je podstatne starší ako katolícky skauting na Slovensku.

Aj napriek tomu , že uvedený doslovný opis listu – hlásenia poukazuje na skautský život a jeho problémy v Slovenskom katolíckom skautingu, je možné, že takéto problémy malí všetky skautské organizácie a to nie len na území Trnavy .

List - výpoveď Pavla Beňovského (v roku 1931/32 študent a vodca SKS v Trnave) skautovi bratovi Šimekovi z roku 1984.

Bratislava 20.8.1984

Vážený pán Šimek

Ked' ste sa prvý raz objavili na mojom obzore zásluhou môjho brata a vyslovili ste pranie získať nejaké rekvizity z doby môjho skautovania v Trnave, reagoval som s určitou nedôverou. Vysvetlite si to tým, že dnes sa pohybuje medzi nami veľké množstvo nezodpovedných jedincov. Vo Vašom prípade sa mi zdalo, že ide iba o náladu, ktorá Vás čoskoro prejde. Medzičasom však prišli písomné odkazy až ste skončili kvôli sledovanému cieľu pri návšteve v Harmónii, kde sme pomerne dlho debatovali a kedy som sa presvedčil, že Váš záujem oživotvoriť v podobe histórie skautské dianie v Trnave je úprimný a vážny. Zastávam vždy ten náhľad, že dejiny národov nie sú iba dejinami vedúcich osobností a skupín ale dejinami drobných akcií a drobných ľudí.

Podvolil som sa preto hrabať medzi spústou kníh a časopisov a hľadať vzpomienky o mojom pôsobení ako kat. skauta v Trnave v rokoch 1931 až 1933. Išlo teda o dokladu 60-ročné, čo je úctyhodná doba. Výsledkom môjho hľadania je síce chudobný ale koniec koncov poskytuje ucelený obraz o tom ako to v cit. rokoch s katolíckym skautingom vyzeralo. O takzv. Zväzáckom skautingu som doklady nezbieral.

Dnes mi je už ťažko podrobnosti rozoberať – koniec koncov ani nemusia byť zaujímavé. Ospravedlňujem sa preto na tom mieste, že do mojich riadkov vkĺzli aj osobné momenty. Z troch dokladov, ktoré som našiel t.j. poznámok o skladbe odbočky SKS v Trnave a jej problémoch, z ročníkov 3 a 4 časopisu SKAUT ako aj BUĎ PRIPRAVENÝ, ktoré som len zbežne prelistoval, sa mi po obnovení pamäti utvoril po toľkom čase (60 rokov!) akýsi objektívny obraz, s ktorým Vás chcem v náväznosti na náš rozhovor oboznámiť.

Medzi neinformovanými boli také mienky, že Slovenský katolícky skauting vznikol ako účelová organizácia, ľudovej strany vedenej Hlinkom aby sa skautská organizácia rozbila. Akoby malo ísť o podchytenie mládeže pre ideológiu strany.

Tento náhľad mohol vzniknúť len v nekritických hlavách pod vplyvom toho, že do hnutia sa hneď na začiatku zapojilo mnoho moderne zmýšľajúcich mladých kňazov. Možno však pripustiť, že sama kat. cirkev rešp. hierarchia z obavy, aby sa mládež celkom nezosvetštila a nestala neutrálnou rešp. neplávala v ateizme chopila sa myšlienky podchytiť mladých atraktívnou organizáciou. SKS vznikol v rokoch 1929-30 čiastočne aj preto lebo čl. zväzácky skauting vylúčil zo svojho programu uznávanie Boha čo bolo v rozpore so zásadou zakladateľa Baden - Powella. Pôsobil tu teda obranný reflex.

Osobne som sa SKS pripojil v júni 1931. Ešte som ani nemal celkom preštudované čo to vlastne ten skauting je - už som si obstaral rovnošatu a klobúk a maširoval s ostatnými na jamboree slovanských skautov do Prahy.

Vtedy som nemal ani zdania o tom, že v Trnave fungovala už skoro dva roky odbočka SKS, ale tá sa rozpadla. Zjazd slovenských skautov nalial do skautských radov nové nadšenie. Ukázalo sa totiž, že Praha slov. kat. skautov považovala za vlastných slovenských skautov a nadšene nás prijala. Na tie ovácie sa nedalo zabudnúť. Nadšenie trvalo len krátko no plánov do budúcnosti bolo neúrekom.

V Prahe sledovala porada poradu. Robili sa smelé predsavzatia /skautský dom v Beluši /. Realita špeciálne v Trnave bola celkom iná.

Keď si človek prečíta ročníky SKAUT- a /31-32/ alebo poznámky o odbočke príde po 60-ich rokoch k záveru, že trnavská odbočka SKS zápasila /odkedy som prevzal vodcovstvo/ s organizačnými problémami a s nedostatkom financií. Členstvo odbočky sa muselo doslovne zbúchať z pozostalých z minulosti a niektorých nových nadšencov. Už na jamboree slov. skautov sa choval kraj. veliteľ ku mne akoby budúcemu vodcovi, čo mi samozrejme imponovalo, lebo Lukačoviča sme považovali všetci za vzor mužskosti. Mal vlastne vojenské spôsoby, nikdy sme ho nevideli v úbore duchovného. Vodcovstvo som prevzal tým skôr, že veliteľom v Trnave sa stal p. prof. Ryšavý, ktorý bol v gymnáziu mojím predstaveným.

Odbočka SKS mala v Trnave vyslovene proletársku základňu. Chlapci pochádzali z veľmi chudobných rodín. Mnohí sa mi preto divili, že ako syn okresného náčelníka som sa pustil do zľudšťovania celkom nesúrodého a nedisciplinovaného kolektívu.

Niekoľko slov o Trnave ako substráte pre skauting.

Dnes mi je jasné ,že pracovať pre skauting v Trnave bola práca skoro nadľudská a možná to bolo len preto, že som jej venoval každý deň od rána do večera /na úkor štúdia/. Bolo to hľadanie vody v púšti.

V prvom rade boli fyzické podmienky v Trnave vyslovene nepriaznivé. Žiadne lesy, žiadne hory, žiadna voda - zostávala len klubovňa kde sme boli iba trpení s poznámkami: Čo tu títo chcú?

Spoločenská zložka t.j. prostredie bolo v Trnave skoro až nepriateľské. Podozrievanie zo strany úradnej, nepriazeň takzvaných starousadlíkov /medzi nimi mnoho maďarónov/. Trnava sa totiž tvorila. z elementov. ktoré stratili pôdu pod nohami /preľudnenie vidieka/ a ktoré dúfali nájsť v meste lepší zdroj existencie. Vznikal proletariát, ktorý robil starosti už uhorskej vláde, prečo založili v Trnave /bez surovinovej základne/ železiarsky podnik COBURG /neskôr KOVOSMALT/ mocný to hrad komunistov pre celé záp. Slovensko. Prakticky vzaté Trnava bola aspoň z polovice

komunistická /čo je neobyčajne vyzdvihnuté aj v publikácii „Dejiny Trnavy“ vyššej ešte pred 1989. Hovorí sa v nej aj o červených skautoch/.

V tomto prostredí pracovať a presvedčovať o potrebe rozvíjať humanistický ideál skautingu bolo hlasom volajúceho v púšti pritom ešte panovala fáma, že skauting je veľkopanská hra na vojačikov.

Čo všetko však je schopný zvládnuť idealizmus.

Josef Ozábal

Z obdobia tridsiatych rokov 20 storočia možno spomenúť mená trnavských skautov ako Ján Koniarek, sochár, Pavol Štefanec, učiteľ Dettrich, profesor matematiky na trnavskom gymnáziu dr. František Brychta ako i profesor telocviku Josef Kríž, ktorí viedli skauting na trnavskom gymnáziu. Vodcom 1. oddielu SKS bol Adrián Radványi, II. oddielu Aristit Radványi. Členmi SKS boli Š. Demovič, M. Čuntala, J. Živčák, Viktor, Viliam a Anton Jančovičovi, Laco Ozábal - neskôr náčelník a člen roverského kmeňa. Dievčatá viedla vodkyňa Mária Hinferová - Buřinová.

prof. Ryšavý 13.VI. 1937

Fotografia z archívu HK Slovenského skautingu

Laco Ozábal

Fotografia z archívu autora **Jozefa Ozábala**

V januári 1930 začal SKS vydávať svoj vlastný časopis „SKAUT“

V júni 1937 vznikol pri ZJS-RČS aj oddiel evanjelických skautov.

V máji 1938 bol obnovený oddiel Spartakovských skautov práce (30 členov, z toho 5 dievčat)

Ku koncu roku 1937 boli v Trnave činné tieto skautské organizácie:

- Skautský oddiel Jednoty proletárskej telovýchovy (vznik 1921)
- ZJS-RČS (vznik 1923, 130 členov)
- Združenie židovských skautov (20 členov)

- Odbočka SKS (vznik 1929, 135 členov)

Niektoré skautské podujatia konané v Trnave:

3 – 5 júna 1933 sa konali 4. volejbalové a ľahkoatletické majstrovstvá Slovenska. Pri tejto príležitosti bol vydaný odznak „Skautské slávnosti v Trnave“. Konal sa sprievod mestom. Na ihrisku sa konali preteky v ľahkoatletických disciplínach, volejbale a v skautských hrách. Pretekalo 130 skautov z celého Slovenska.

REFERÁT MINISTERSTVA
ŠKOLSTVA A NÁRODNEJ OSVETY
V BRATISLAVE

V Bratislave dňa 31. mája 1933.

6398/II-1933.

Č. j. _____
Pri odpovedi uvedte vždy presne horúce číslo!
O každej veci píšete zvlášť!

Predmet: Trnava, št. čsl. rg. Skautské
slávnosti v dňoch 3.-5. júna 1933.

Odpoveď k č. 302 zo dňa _____

Prílohy _____

Riaditeľstvu

štátneho čsl. reálneho gymnázia

v Trnave.

Zprávu riaditeľstva o skautských slávnostiach, ktoré profesorský sbor tamajšieho ústavu usporiada v dňoch 3.-5. júna t.r., a o zájazde profesorstva a žiactva štát. čsl. reálneho gymnázia v Kyjove do Trnavy bereme s uspokojením na vedomie.

Delegáta tunajšieho úradu k uvedeným slávnostiam nemôžeme však poslať z dôvodov úsorných.

Za ministra:

v z.

Štátna škola reálna v Trnave	
324	Došlo 9. 6.

Skautské slávnosti v Trnave 1933.
Nástup skautov pred klubovňou.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

Skautské slávnosti v Trnave 1933.
Sprievod mestom.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

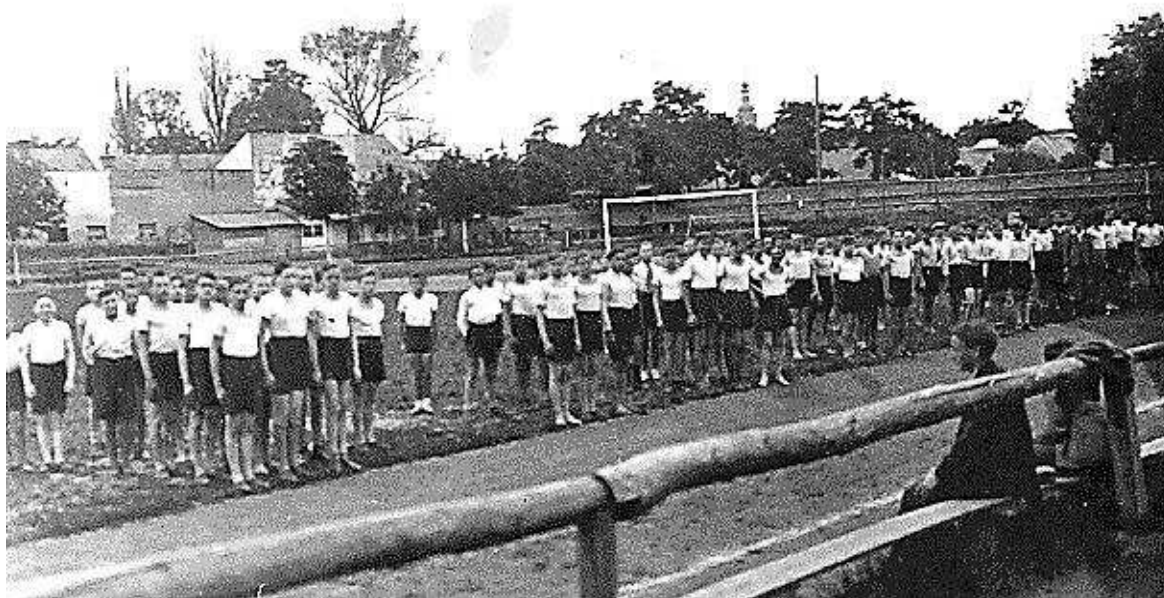
List Ministerstva školstva a národnej osvety ku
„Skautským slávnostiam v Trnave 1933. Sprievod
mestom.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

Skautské slávnosti v Trnave 1933. Sprievod mestom.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

Skautské slávnosti v Trnave 1933. Nástup skautov k pretekom na Trnavskom ihrisku.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

Výstavka prác skautov SKS inštalovaná v Trnavskom gymnáziu na II. poschodí v roku 1935
Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

V roku 1936 usporiadal SKS v Trnave celoslovenské ľahkoatletické preteky. V tomto roku bolo v SKS Trnava zaregistrovaných 84 skautov a skautiek.

12. - 13.6.1937 sa konal v Trnave deň župy Podunajskej SKS. O tomto skautskom „podniku“ (ako sa niekedy vravelo) sa zachovali vzpomienky v tom čase 15 ročného skauta ZJS RČS Pavla Kožucha tak aj v kronika 3 oddielu Trnavských skautov SKS:

Doslovný prepis týchto dní z denníka Pavla Kožucha:

12 – 13. VI. 1937

Skautské dni Trnava, Slovenský katolícky skauti SKS župy podunajskej 12-13.6.1937 _

12.VI. 1937 – sobota

Tento deň sme sa nezúčastnili, lebo sme boli na ihríšti „Sokol“ pri táborovom ohni.

13.VI. 1937 – nedeľa

Ráno bol o ½ 10 sraz u gymnázia. Tu sme si kúpili zmrzliny. Bolo tu veselo. Prišli sem rôzni kňazi a rozprávali s nami. Nastúpili sme a išli sme k invalidovni, kde sme očakávali ostatných skautov. Boli tu Nitrianský, Seredský, Bratislavský, Pezinský a ešte niekoľko. Bol usporiadaný sprievod. Za nami šli Seredský a Trnavský katolícky skauti. Na námestí bol preslov rôznych činovníkov i zástupca Svojsíka tu bol. Keď niečo bolo povedané o Svojsíkovi, čapkali sme veľmi silno. Jeden kňaz povedal, že musíme sa spolčovať bez rozdielu cirkví a podobne. Mocne sme čapkali. Potom nasledovalo defylé. Bolo to o 12 hod. Nie podľa harmonogramu. Defilovali sme. Šli sme cez Františkansku ulicu okolo Apolla cez Štefánikovu a Masarykovú. Fusek trúbil, nikto sa nevyrovnal. Iné oddiely spievali. Jední spievali v sprievode: „že som lepší“, toto sa do sprievodu nehodí. Nehrali našu hymnu. Pred Mestským domom boli skautský činovníci. Šli sme okolo Olovné cez Dolné bašty okolo Banra ku gymnáziu. Tu prišiel jeden dôstojník a kúpil chlapcom za 5 Kč zmrzlinu. Ja som si kúpil 2 zmrzliny. Potom dal Zecho rozchod a odpoľudní sa mohol zúčastniť, kto len chcel. Naobedoval som sa doma a o ½ 3 som bol už v Saleziánskom ústave. Pil som vodu. Chodil som po dvore. Tu ukazovali dvaja cyklisti rôzne kúsky. Bol to jeden Nitriansky a jeden Topolčiansky (ten istý čo v sobotu u táborového ohňa). Potom sme šli na Orlovňu. Pripojili sme sa k Seredským. Bol tu ten čo som sa s ním soznámil v Seredi. Holotík. Na Orlovni hrali volejbal. Vyhrala Nitra. Tiež cyglistické kúsky. Bol Kin – Kong, zápas päšťami a vyhral sudca. Ja som robil niekoľko snímok. Bratislavské víťatá mi hovorili „Bratček“ i medzi sebou si tak hovorili. Boli tu rôzne závody. Stavba stanov a podobne. Varenie nebolo. Signalizácia nebola a chodecké závody neboli. Potom odišli skauti a ostali tu len katolícky skauti. Bolo asi 2 hod. voľno a ja chodil som i s jedným po uliciach. Keď sme stretli skauta katolíckeho pozdravil som ho že „Zdar“ a on

mňa „Na stráž“. Večer bol lampiónový sprievod. Bol som s 3. odd. SKS u táborového ohňa. Boly výstupy: Selinek (Sväzový skaut Perinok), Dýka (SKS), Paprišek (Várady, SJS), Scény (Haršány – Topolér SJS) Ako sa chovajú niektoré osoby v divadle (Topolčan SJS) zakaždým kričali katol. skauti: „Fi – ha“ a mi zas : „Bravó, Bravó, Bravó“. Gara (kat. skaut) previedol niekoľko smiechov. O 10 hod. som (sme) išli domov.
Sitting Bull – Pavol Kožuch

V tomto denníku Pavol Kožuch zachoval aj originálny program SKAUTSKÝCH DNÍ ŽUPY PODUNAJKEJ

Nie ste ešte členom Spolku Sv. Vojtecha? Zapíšte sa hneď, keď ste v Trnave. Zaplatíte zápisného Kčs 20.— a ročné platite 5 korún. Každý člen dostane pred Vianocami kalendár a v lete poučbo-zbierku kníh, a má nárok na 15% zľavu pri objednávkach na Spoločné kníhy.	Jules Gaudník skúš. zubný technik TRNAVA Evanjelický dom
JOZEF HOCHMAN MÓDNY A STRIŽNÝ TOVAR DÁMSKA KONFEKCIA, KOBERCE TRNAVA, Masarykova č. 16.	25. 1912 — 1937 JUBILEJNÝ ROK FR. STOLARIK PRVÝ TRNAVSKÝ ZÁVOD PRE CHEMICKÉ ČISTENIE A FARBIENIE ŠIAT A PARNÁ PRADELŇA
„Norma“ SKLAD PAPIERU A KANC. POTRIEB TRNAVA, Hviezdoslavova 9. TELEFON 4-4-4	Wölfel & Mikšík dámske a pánske kadebníctvo Trnava, Masarykova 3.
„Zelínka“ BRATISLAVA RADIO-DROGERIA-FOTOBÁRY TRNAVA	Všetky maliarske a natieračské práce vzorne prevádza Ján Reiter, Trnava, Halénárska 16.

Program SKAUTSKÝCH DNÍ ŽUPY PODUNAJKEJ

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu - Skautský denník Pavla Kožucha

62

PROGRAM:

SOBOTA - 12. júna.

- Výstava.** Otvorenie výstavy o 2. hod. odpoľudnia v saleziánskej ústave. Výstavu sa praci a zbierky skautov. Výstava je otvorená počas skautských dní od 8—12. a od 14—20. hod.
- Wolley-balové závody.** O 3. hod. nástup družstiev a vzájomné štátnej výstavy na hrísti „OROL“ Fínále závodov v nedeľu 13. júna.
- Akademie** v mestskom divadle o 1.30. hod. večer so skautským programom. V prestávkach hračka.

Všetky skautské a športové potreby

ledine u firmy
František Hrbek,
Trnava, Evanjelický dom

Na dovolenú
na motorovom kole CZ 94. mod. 1937.
Izba, poriniacp račenia at zlozky
odstodene. Masochov, 3 rýčobok,
15 W Boschové, ovetřelce, jedlivo
nádka atd. Cena Kč 2.900 — bez
zálohne predvedie

Rudolf Vaculík
Trnava, Masarykova č. 29.
radio a obelod strojami

63

NEDELA - 13. júna.

- O pol 7. hod. Budiček (hračka mestom).
- O pol 8. hod. Vzhýčenie štátnej výstavy na Wilsonovom námestí.
- O 9. hod. Sprievod mestom do Invalidského hostola.
- O pol 10. hod. Sr. omša v Invalidskom hostole. Celebruje osv. pán prečít Jozef Štraka, hramoh. Kázeň porie brat dr. Andrej Családy.
- Po sv. omši pripínanie štáh na vltaku trnavskej odbočky.
- O 11. hod. Chodebó zárovej. mestom. Štart pri saleziánskom ústave, cieľ pri Štefánškovom pomníku.
- O pol 3. hod. odpoľudnia. Príchod skautov na Wilsonovo námestie. Prejav brata Jána Dufčika, riaditeľa z Bratislavy a priatary bosfor. Po prejavoch Detile pred armádnym generálom Jozefom Šnejdárkom mestom na hrísti „OROL“, kde budú Skautské závody, hry, ukážky brannej výchovy skautov, finále wolley-balových závodov a veselé výstupy skautov.
- Vstupné tubovofné.**
- O 6. hod. Spustenie štátnej výstavy na Wilsonovom námestí.
- O pol 9. hod. Lampiónový sprievod na hrísti „OROL“, kde bude

Táborový oheň

• veselými skautskými výstupmi.

O 10. hod. Zakońčenie skautských dní pri táborovom ohni.

Na hrísti „OROL“ bude postarané o občerstvenie obecenstva. Na všetky skautské podniky (mimo akademie) je prístup len s povinným odznakom za Kč 2.—.

Poznáte už ilustrovaný časopis mládeže „Plameň“?

Vychádza dvojtyždne na 16 stranách veľkého formátu. Okrem časových úvah a poučných článkov prináša návody, ako si spraviť rozličné predmety. Má románové prílohy a rubriky: filatelia, foto-amater, šport, šachy, otázky-odpovede atd. Predpláňa na rok Kčs 12.—

Vydáva Spolok Sv. Vojtecha v Trnave.

Doslovný prepis z kroniky „Zápisnice 3. Oddielu SKS v Trnave“:

Skupina Slovenských katolíckych skautov v Trnave usporiadala v dňoch 12. a 13. júna 1937 Skautské dni. Bol to sjazd Slovenských katolíckych skautov župy podunajskej.

Skautské dni sa konali pod protektorom J.E. p. biskupa dr. Pavla Jantanscha, p. arm. gen. Jozefa Šnejdárka, p. okresného náčelníka, mestskej rady, Spolku Sv. Vojtecha a Ústredia SKS.

Sobota -12.VI.1937

1. VÝSTAVA. o 2. hod. odpoľudnia bolo slávnostné otvorenie výstavy. Výstava bola v saleziánskom ústave. Trvala až do 20.VI., otvorená denne od 8 – 12, a poobede od 2 do 8 hod Výstava táto bola v 3 miestnostiach.

V prvej miestnosti, najväčšej, s ktorej je východ na balkón, boli rôzne skautské zbierky a práce. Na ľavo od dverí na dlhom stole boli rozložené staré papierové peniaze. (2. odd.), vedľa zrkadlo s ručne vyrezávaným rámom (3.odd.), cudzozemské časopisy (2.odd.) a sbierka odznakov (2.odd. a 1.R-S). Nad stolom na stene bol plán, návrh novostavby klubovne (3.odd.). Pri tom stole na stene bola veľká mapa Európy a z každého hlavného mesta barevná šnóra na stôl, na stole boli okolo pripichnutej šnóry rozložené asi 5 dopisníc z toho mesta (práca a sbierka 2. odd.). Na inom stole boli rozložené knihy Spolku Sv. Vojtecha, medzi nimi i knihy nášho skauta a krásne sväté písmo. U kníh stálo rádio od fa Jelínek, ktoré stále vyhralo pre obveselenie. Na inom stole boli zas linoleokresby z obá lok mnohých kníh a skautského plakátu (práca 1.R-S.) Naproti dverí bol Japonský kufrík. Boli tam originálne vzorky, sošky, výšivky, dopisnice, maľby, časopisy a pod. (2.odd.) Vedľa na podlhovastom stole bolo niekoľko krásnych, vojenských známok (2.odd.) a filatelistických časopisov (2.odd.). Pri tomto bola cudzia korešpondencia, dopisy a dopisnice so známkami (2.odd.) Pri stole viseli cudzozemské časopisy (2.odd.). Na inom stole boli rozložené modeli lietadiel a letecké príručky (1. a 2.odd.). Uprostred miestnosti na kuľatom stole stál krásne ručne vyrezávaný mlyn (2.odd) a iný, tiež ručne vyrezávaný dom (1.R-S), ďalej malé ---- lietadlá, vlastnoručná to práca 1.R-S. Vedľa boli rôzne časopisy (2.odd.) a sošit, do ktorého sa každý návštevník podpísal.

Druhá izba bola fotoamatérska. Na stoloch boli rozložené rôzne fotoamatérske práce 1,2,3. odd. a 1.R-S, na stene boli okolo karikatúry skautov (1.R-S) a sbierka hlavičiek s novín (2.odd.)

Tretia izba bola najkrajšia. Predstavovala skautskú klubovňu. Bol v nej krásny nábytok z brezového dreva (1.R-S), na stene bol pod vodcovským kreslom pripevnený totém (2.odd.), ozdobená družinovými zástavkami. Na stole a laviciach bola rozložená skautská literatúra, medzi nimi i časopis 3.odd. „Vatra“. Na inom stole boli skautské zápisnice a zakladajúca listina 3.odd., ktorá najviac upútala pozornosť. Je to totiž 12 kusov neohobľovaných desák, na ktorých je vypalené indiánskym písmom —? — málo kto vie čo, pretože je to tajnosť 3.odd. Ďalej boli tam karikatúry 1. kmeňa R-S, obraz pápeža Piusa XI., a br. prot. A. Svojsíka.

2. Wolley-ballové závody. O 2 hod. poobede bol nástup družstva na ihrišti Orol, vztýčenie štátnej vlajky. Finále závodov boli potom v nedeľu poobede. Boj bol ťažký, avšak Trnavčania sa držali dobre. Výsledok uvidíme zajtra.

Uvítanie.

Asi o 6.hod. sme boli na stanici vítať skautov z Bratislavy. Pozdejšie sme privítali aj z Vajnora a zo Sereďi.

Cestou do klubovne sme šli cez mesto a veselo spievali. Už aj to bola veľká manifestácia, nebolo treba ani sprievod.

3. Akadémia bola večer od pol 8.hod. v mestskom divadle. Už teraz tu bolo asi 400 skautov a skautiek. Bolo tiež dosť obecnstva, vojakov a dôstojníkov. Po zahratí štátne hymny mal brat krajský spravodajca prof. M. Ryšavý preslov, potom „Zlatý kríž“ báseň, recitácia skautov 2. a 3.oddielu. Potom 1.kmeň R-S predniesol „Ráno v tábore“, 1. , 2., a 3.odd. „Dýka“ (Sketel) a potom br. z 1.km. R-S zahrli kvarteto – krásne- Schtrausa a Schuberta. Po tom ukázal br. župný spravodaj L. Ozábal slepovanie. Po prestávke zahrli ešte raz kvarteto, bratia z 1.kmeňa R-S, brat Jozef Ozábal predviedol Lasovanie, potom Reklamofón, Večer v tábore a zakončenie.

Br. Old – skauti z Nitry.

Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu –
Zápisnica 3. Oddielu SKS v Trnave

O tom, že to skautskému vodcovi Jozefovi Ozábalovi v „lasovaní“ išlo aj v roku 1955 sú nasledovné fotografie (4 ks zo série 40 fotiek z „lasovania“) z pozostalosti po tomto skautskom vodcovi

Skautský vodca Jozef Ozábal predvádza „Lasovanie“ v roku 1955
(ukážka 4 fotografií zo série 40 fotiek z lasovania)

Po skončení akademie bola z balkónu mesta. divadla odtrúbená večierka, po ktorej zahrala na ulici – večer o 10.00hod. – pár pochodov – na noc.

Nedeľa - 13. VI. 1937

1. Budíček mestom bol o pol 7.hod. ráno hrala saleziánska hudba. Avšak v tento čas všetci skauti sme už dávno v klubovni boli.
2. Vztýčenie štátnej vlajky bolo o pol 8.hod. na Wilsonovom námestí.
3. Sprievod mestom do invalidského kostola bol o 9.hod. (Nekonal sa.)
4. Sv. omša bola o 10.hod., hneď po sprievode v invalidskom kostole. Celebroval ho p. palát Jozef Storka, kanoník. Po sv. omši prehovoril ohnivú kázeň, skutočne výborný, výborný rečník brat Andrej Családy z Nitri.
5. Sprievod ktorý podľa programu mal byť o 9.hod. konal sa po kostole pretože p. arm. gen. Šmejdárek podal telegram že dostaviť sa nemôže.
6. Preslov bol hneď po sprievode na námestí, kde prehovoril zástupca župného spavodajcu brat Laco Ozábal – Trnava, brat veliteľ ang. Fordel. Po tomto prehovorili: zemský podnáčelník sväzu junákov skautov, zástupca br. A. B. Svojsíka, Bratislava, brat krajský tajomník ÚSKS Alojz M. Macek, Bratislava, br. Št. kapitán Travenec, Bratislava, br. A. Családy, Nitra, Čarnogurský, Vajnory, br. Sersen, Trnava, br. Okr. sprav. — ? — z Nitri.
7. Defilé sa konalo po prejavoch pred činovníkmi, pred mestským domom.
8. Obed bol o 1.hod pre činovníkov v sal. ústave. Skauti mali tiež obed o 1hod. v sal. ústave.
9. Prejav br. Jána Dafčíka z Bratislavy bol o pol 3hod. poobede na hrišti Orol, kde všetci skauti boli shromaždení.
10. Wolley- balové závody – finále hralo sa po tomto prejave. Po ťažkom a namáhavom boji Trnava predsa len podľahla. Vyhrala: I. Nitra, II. Trnava

Potom boli rôzne hry a zábavy:

Skupina z Bratislavy so št. kapt. Travencom, veliteľom, previedla ukážku brannej výchovy, protiplynová obrana.

2 bratia z Nitry predviedli akrobacie na bicikli.

Trnava, 2. a 3.odd. predviedli cvičenie so zaviazanými očami, obliehanie a rôzne výstupy pod vedením br. Radványiho.

11. Skautské závody (v skautských disciplínach).

Závodilo sa::	za 3.odd. závodili bratia:
v kimovej hre	A. Radványi
signalizovaní	L. Trebatický
varenia vajca na tvrdo	VI. Šuraji
stavanie stanu	A. Kulka
uzlovanie	

3.odd. sa veru skvele ukázal – zásluhou hlavne, že náš br. A. Radványi, zást. vedúceho tak noc snažil a zásluhou tiež bratov. Že sa tak usilovali
vyhral I. cenu

Ako odmenu, dostali sme plaketu. Je to totiž krok do skautovania. 3.odd., nový – získal prvú cenu medzi takou silnou konkurenciou. Dúfajme, že to pôjde i naďalej !!!!!!!!!!!

12. Spustenie št. vlajky na Wilsonovom námestí bolo o 6.hod. večer
13. Lampiónový sprievod konal sa o pol 9.hod. večer.
14. Táborový oheň konal sa hneď po lampiónovom sprievode. Vatra po krátkom preslove zapálil brat Štefanec, old - skaut Trnava. Pri vatre mali veselé výstupi hlavne: Pezinok, 2. a 3. odd. Trnava. Po skončení vatri o 10 hod. skončili sa zároveň i skautské dni. Ľúto nám bolo, že je už po všetkom. No, dúfajme, že ešte budú v Trnave zas skautské dni. Zatiaľ sme sa s bratmi rozlúčili a dovidenia na vých. skautských dňoch., hlavne ktoré sa chystajú v Nitre a r. 1938 krajinský zjazd 10.výročia SKS v Bratislave.

Skautské dni župy Podunajskej
Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu –
Zápisnica 3. Oddielu SKS v Trnave

Skautských dní župy Podunajskej v Trnave sa zúčastnili:

Skauti:

1	Bratislava, zemský podnáčelník S.J.S ako zástupca prof. Svojsíka
1	Parkan, zást. vedúceho SKS
18	Sereď, S.J.S.
60	1-4 skupina Nitra SKS
78	Bratislava SKS 1. – 2. Skupina
60	Trnava S.J.S.
25	Vajnory SKS
90	Trnava, 1 skupina SKS

283 spolu skautov

1	Banská Bystrica Old- skaut

Spolu sa zúčastnilo:

Skautiek 98

Skautov 283

381

Okrem toho skautov a skautiek z rôznych miest

137

518

Skautky:

35. Vajnory

25. Nitra

38. Trnava

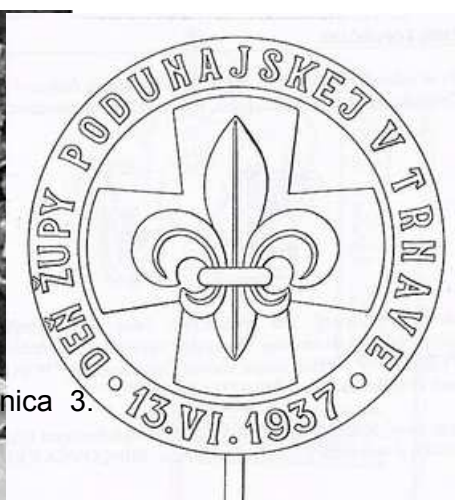
98 spolu skautiek

zúčastnilo sa 518 skautov a skautiek.

Skautských dní župy Podunajskej

Skautské dni župy Podunajskej
Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu – Zápisnica 3.
Oddielu SKS v Trnave

Skautské dni župy Podunajskej **Odznak vydaný ku Dňu Podunajskej župy**
Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu – Zápisnica 3. Zdroj: archív HK Slovenského skautingu
Oddielu SKS v Trnave

h. ml. št. A. Pordeš
pi reči na solav.
dsore.

h. župný zpravodaj (x) A. ell.
ell. a zástupca župného
zpravodaja žup. Ozábal.
Kodla h. št. lpt.
Travnice a h.
š. tápance.

Skautské dni župy Podunajskej
Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu – Zápisnica 3.
Oddielu SKS v Trnave

Skautské dni župy Podunajskej

Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu – Zápisnica 3. Oddielu SKS v Trnave

**Skautské dni župy Podunajskej
Pochod ulicami Trnavy**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

**Skautské dni župy Podunajskej
Pochod ulicami Trnavy.
Laco Ozábal v čele skautov.**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala
Strana 35

Deň župy Podunajskej Trnava.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

**Skautské dni župy Podunajskej
Pripínanie stúh na vlajku na vlajku
trnavskej odbočky SKS po sv. omši.**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

**Skautské dni župy Podunajskej 1937. V činovníckych
skautských rovnošatách bratia Ozábaloví, prvý zľava
Jozef, druhý Laco, A. Macek, prof. Ryšavý.**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

**Skautské dni župy
Podunajskej 1937. Pochod
ulicami Trnavy**

Zdroj: archív autora Jozefa
Ozábala

**Skautské dni župy Podunajskej 1937.
Nástup skautov a skautiek na Trojičnom
námestie.**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

Skautské dni župy Podunajskej

Zdroj: Archív HK Slovenského
skautingu – Zápisnica 3. Oddielu SKS
v Trnave

**Skautské dni župy Podunajskej 1937.
Nástup skautov a skautiek na Trojičnom
námestie.**

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

**Skautské dni župy Podunajskej 1937.
Trojičné námestie v Trnave**

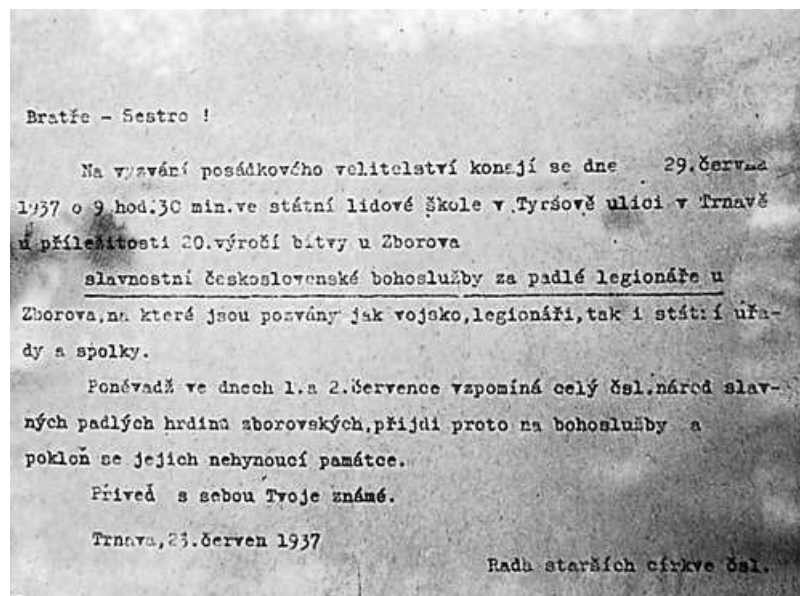
Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

Skautské dni župy Podunajskej 1937. Trojičné námestie v Trnave

Zdroj: archív autora Jozefa Ozábala

26. -27. 6.1937 oslavy 20. výročia bitky pri Zborove. Na týchto oslavách sa zúčastnili všetky skautské oddiely ZJS-RČS, SKS a HOŠOMER-HACAIR

Pozvánka k účasti osláv 20. Výročia bitky pri Zborove

Zdroj: Archív HK Slovenského skautingu – denník Pavla Kožucha

V lete 1937 SKS usporiadal športové súťaže a brannej bojovnosti.

18.8.1937 vykonávali skauti ZJS-RČS a SKS usporiadateľskú službu pri vojenskej prehliadke po významných vojenských manévroch konaných v oblasti Trnave.

23. – 31.7.1938 sa konal v Trnave pri XIV. Slovenskej lesnej školy (SLŠ) kurz pre vodcov židovských oddielov HOŠOMER- HACAIR a BNEJ-AKIBA.

Rok 1938 bol však pre skautské hnutie tragickým. Najprv mobilizácia a nástup skautov na vojenskú službu, resp. nástup na práce, z ktorých museli odísť rukujúci muži na obranu republiky. V roku 1938 boli najprv z politickej moci rozpustené skautské oddiely Proletárskej telovýchovy a Sokol. V roku 1939 bola zakázaná aj činnosť skautských oddielov ZJS-RČS. Z hľadiska politického nebol zrušený jedine SKS, ale aj tento po roku 1939 na Slovensku zaniká. Mnohí skauti odchádzajú pracovať do Hlinkovej mládeže (HM), ktorá však na rozdiel od skautských oddielov bola spolitizovaná a poplatná HSL'S. (jedna zo zásad skautingu bola nevťahovanie politiky do svojej činnosti.)

I napriek zákazu skautingu v roku 1939 sa v Trnave skautingu venovalo naďalej. Vznikol skautský oddiel, ktorý činnosť vyvíjal ilegálne. Členovia tohto oddielu boli prevažne skauti zo ZJS-RČS a SKS (aspoň niektorí: J.A. Raiter, A. Urbanec, F. Šeliga, J. Hagara, J. Kusý, M. Nemeček, J. Miller, J. Martínek)

Ukončiť spätný pohľad na trnavský skauting rokov dávno minulých nemožno lepšie ako slovami Dr. J. Hagaru v práci Skauting v Trnave:

Uzavrieť etapu rokov 1918–38 nemožno bez toho, aby sme si nespomenuli na tie sestry a bratov, ktoré a ktorí v tejto etape boli členmi veľkej skautskej rodiny. Preto po základnom historickom príspevku považujem za potrebné pre úplnosť doplniť túto časť menoslovom tých, ktorí po skautsky žili, pracovali a skauting propagovali. Vo vyhľadávaní mien mi mnohí pomohli, medzi inými významne sestra K.Paceková (Jentschkeová). Na mnohých zo ZJS-RČS som sa sám rozpamätal, iní mi dodali mená členov SKS. Mohlo sa však stať aj to, že sa na niektorých pozabudlo, a preto mne a ďalším spomínajúcim nech to prepáčia a prípadne oznámia svoje členstvo a neuvedenú činnosť autorovi, alebo vedeniu súčasného slovenského skautingu v Trnave. Po toľkých rokoch je možné na niečo a na niekoho si nespomenúť.

ZJS-RČS:

V.Loubal, V.Várady, J.Sedláček, J.Hagara, Š.Uhlár,
A.Balcár, J.Slámka, V.Mikušík, Š.Duda, J.Molnár, L.Galko,
M.Gašparík, F.Tomsa, B.Tomsa, T.Matulay, J.Ďurkovský, J.Štrpka,
J.Vaško, J.Kusý, Mihálek, Mikuš, K.Gara, J.Beňovský, J.Miller,
A.Hajmássy, A.Kessler, Hronek, Reymann, G.Niepel, J.Niepel,
P.Kožuch, E.Jelínek, K.Rehák, J.Porák, J.Richter, J.Juráček,
J.Martínek, L.Učník, F.Kuchár, F.Pavelek, J.Bachratý,
M.Vukadinovič, E.Halmoš, V.Horniak, J.Horniak, L.Horečný,
A.Takáč, Š.Richter, J.Nemeček, V.Zezula,
A.Zezulová, A.Háková, Z.Vrcková, I.Lengyelová, S.Jahelková,
M.Borecká

SKS-skauti Zlatého kríža:

Karol Pleško, Karol Vaculík + ml. brat, František Rozkydal, Jozef Rozkydal, Michal Valášek, Vlado Valášek, Pavol Galvánec, Juraj Kapec, Vilo Marcinka, Jozef Zaťko, Ján Mach, Štefan Ježík, Tibor Plechla, Ján Reiter, Dodo Bernhard, ml. Bernhard, Pavol Beňovský, Gabriel Beňovský, Ján Beňovský, Laco Ďuriš, Laco Ozábal, Dodo Gottstein, Ondrej Minárik, Jozef Novotný, Gabriel Novotný, Anton Jančovič, Viktor Jančovič, Jozef Jančovič, František Gajarský, Jozef Hendrich, Dodo Paško, Štefan Bakucz, Kornel Bakucz, Milan Ondruš, Celestín Radvány, Ferko Richter, František Hečko, Ján Hečko, Michna, Karol Strmenský, Hadrián Radvány, Aristid Radvány, Lotár Radvány, Karol Nyári, karol Klačko, Edmund Lukách, Ján Žifčák, Metod Čuntala, Jozef Láky, Karol Laky, Jozef

Prochác, Pavol Meravý, Ján Norulák, Štefan Demovič, Michal Müller, Silvo Pavlík, Jozef Smida, Jozef Kazimír, Jozef Mihina, Ján Rajninec, Dodo Vejmely, Ján Kesslez, Laco Pavelka, Gejza Pavelka, Kornel Stolárik, Jozef Kurbel, Laco Kubiček, Kormúth, Dino Pecháček, Alojz Štefák, Dezider Michalec, Dominik Kovačič, Tóno Valko, Laco Valko, Béla Poór, Rudolf Špiller, Karol Kánya,

Mária Schifferová, Valéria Schifferová, Alžbeta Guzmanová, Margita Schronková, Elena Kirinovičová, Valéria Rajnicová, Hlena Kovačičová, Helena Kolárová, Helena Horváthová, Anna Kozmálová, Elena Bořutíková, Mária Bořutíková, Adina Juráčková, Mária Gottsteinová, Elena Novotná, Mária Hinfnerová, Emília Hinfnerová,

Anica Kohutovičová, Gabriela Švecová, Júlia Jurčová, Anna Jurčová, Teodora Nemetšáková, Nora Fischerová, Mária Fischerová, Elena Michnová, Mária Michnová, Emília Cigánová, Alica Hlávková, Terézia Valášková, Eva Valášková, Heda Valášková, Zita Valášková, Viera Valášková, Heda Števíková, Helena Silvášiová, Štefa Pavlíková, Mária Kovačičová, Valika Bernhardtová, Irča Tršková, Anna Knížatková, Katarína Jentschkeová, Paula Vilimeková, Klára Vilimeková, Eva Dražčíková, Jola Bučková, Giza Bučková, Mária Rajnínecová, A. Rajnínecová, J. Rajnínecová, Mária Krajčovičová, Mária Kormúthová, Vilma Kormúthová, Alžbeta Kubičková, Ružena Ježíková, Nad'a Schneiderová-Trnavská, Barbara Glindová, Kristína Trančíková, Juca Žáková, Gizela Bojnanská, Šarlota Mayerbergová, Ica Harjašová, Matilda Melišková, Irena Melišková, Anna Šmoleková, Dagmar Plechlová, Dezideria Plechlová, Dezideria Galbavá, Emília Hečková, Anna Harajová, Etela Koššovičová, Jarmila Váradyová, Viola Váradyová, Silvia Váradyová, Magda Zaoralová, Mária Sečényiová, Anna Teufelová, Mancí Uhlárová, Milča Müllerová, Terka Královičová, Ada Straussová, Elena Straussová, Mária Rozkydalová, Heda Urbanová

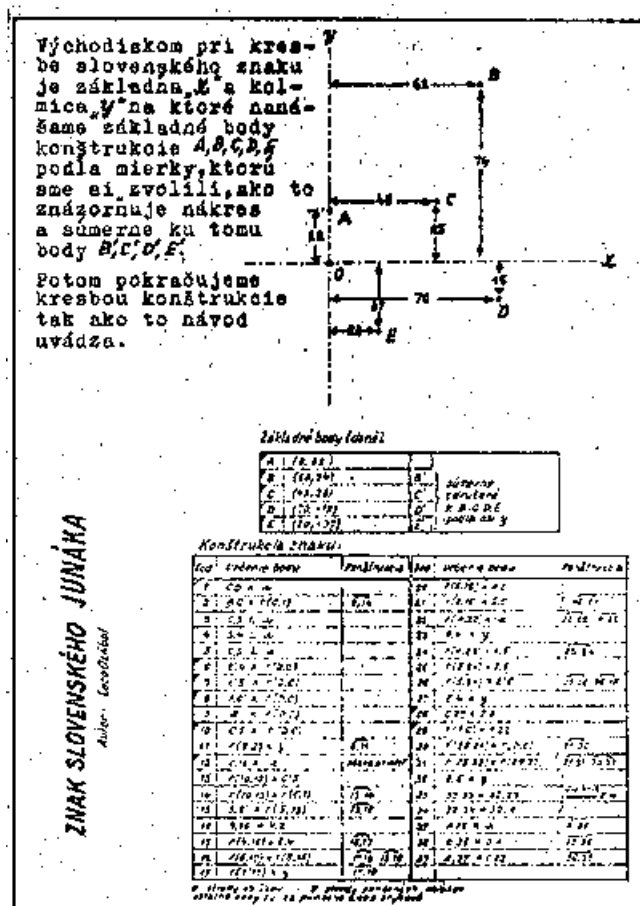
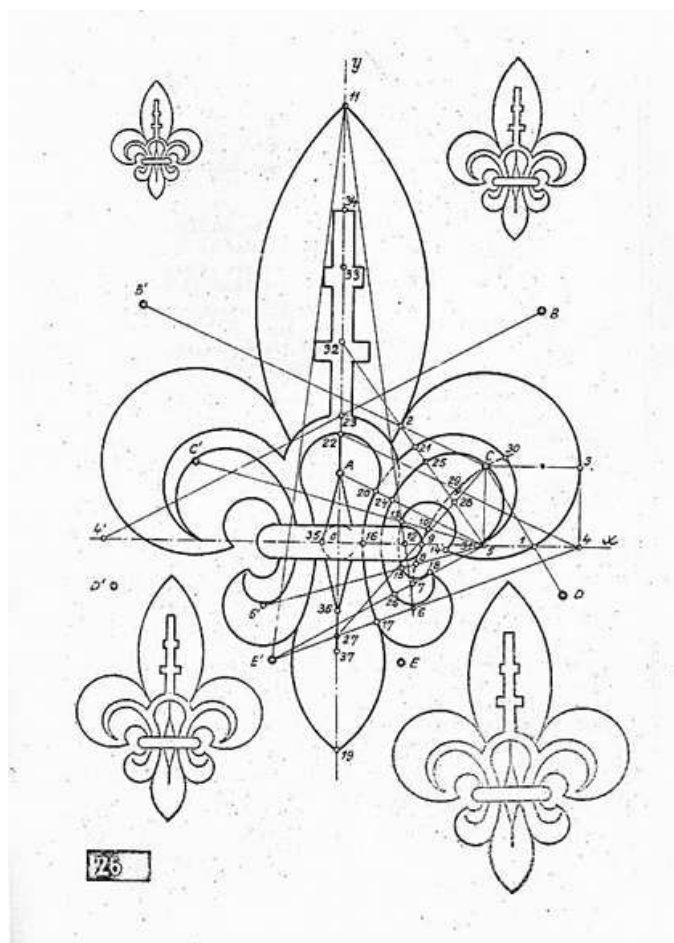
Nedá mi povedať ešte jednu pripomienku k téme Skauting v Trnave.

Nie je všeobecne známe a dokonca aj v samotnom skautskom hnutí sa vedie polemika o tom, kto je autorom súčasného symbolu Slovenského skautingu – skautskej ľalie. Je však nepopierateľne dokázané, že oficiálnymi autormi tohto skautského znaku sú traja skauti (aj keď v rámci rôznych konzultácií a návrhov ich mohlo byť aj viac). Boli to skauti A. B. Herczeg, Trnavčan Laco Ozábal - COOZ, Bratislavčan Igor Janota - Iľo.

Osobne som pôvodný originál nákresu a rozkresby Skautskej ľalie videl v roku 1967 na návšteve u môjho strýca Laca Ozábala v byte na Coburgovej ulici v Trnave. Už v samotnej „rohovej pečiatke“ výkresu bolo uvedené meno autora Laco Ozábal. Jeho synovia tento originál určite majú v pozostalosti po svojom otcovi.

Títo traja skauti (A.B. Herczeg, Laco Ozábal, Igor Janota) predstavili svoj návrh vrátane jeho symboliky v roku 1945. V roku 1948 tento znak - symbol slovenského skautingu nahradil dovtedy platný symbol československého Junáka, Táto skautská ľalia bola zaregistrovaná v Paríži za oficiálny symbol Slovenského skautingu.

Dodnes sa používa vo svojej čistej podobe ako skautský sľubový odznak. Autorom kresby a rozkresby je Trnavčan Laco Ozábal.

Znak Slovenského JUNÁKA - Skautská ľalia a jej konštrukčné riešenie.

Zdroj: archív HK Slovenského skautingu

Text tejto historickej exkurzie do skautského života rokov vzniku skautingu na území mesta Trnavy až do prvého zákazu skautskej činnosti v roku 1939, bol spracovaný z podkladov práce „Skauting v Trnave“ od Dr. J. Hagaru. Text je upravený a doplnený o niektoré historické údaje, dokumenty, doslovné prepisy dokumentov a fotografie ako zo zdrojov archívu Historickej komisie Slovenského skautingu tak aj z archívu autora tohto článku, ktorý je z pozostalosti po jeho otcovi skautskom vodcovi a inštruktorovi SKS v Beluškých Slatinách Jozefovi Ozábalovi.

Úplne na záver ešte pár historických pohľadov z akcii trnavských skautov zo zdrojov archívu Historickej komisie Slovenského skautingu

Trnavský skauti „zlatého kríža“ - SKS v r. 1936, vrchný rad v strede prof. Jozef Hlavatý

1931
výlet do kármenského mýšaka

1932

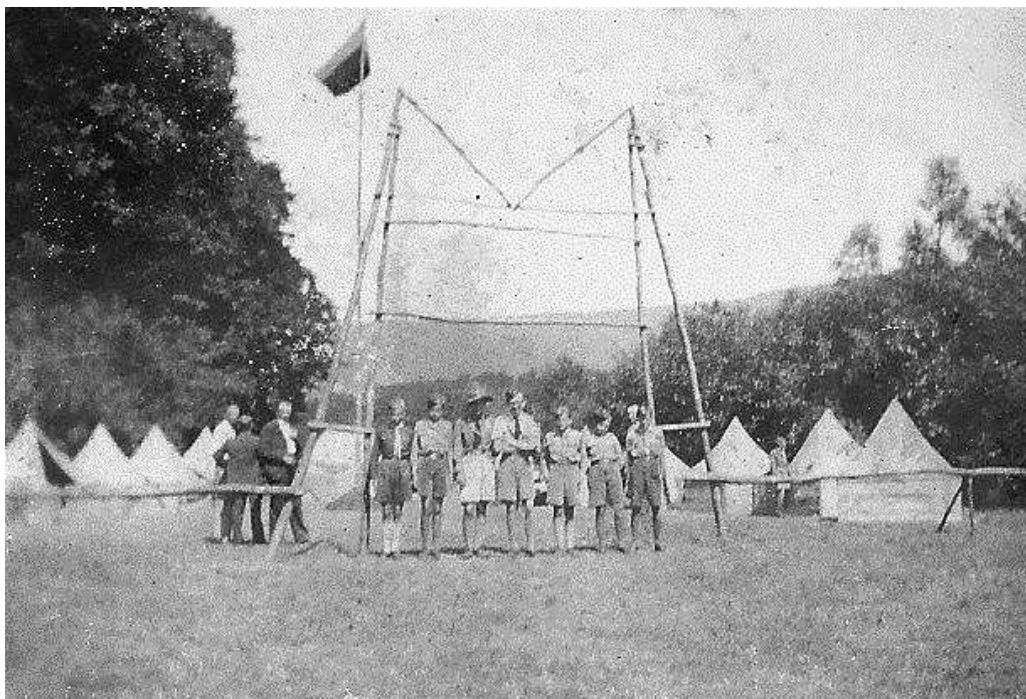
Šurhová, Gajdos, Reimann, Javor, Šimón, Machala, Tební
Váňo, Javor, Háj, Háj, Továra

Trnavský skauti na ceste do tábora v Brusne r. 1936

Ledový tábor Brusno 1936

Tábor trnavských skautov, Smolenice r. 1936